

Mäntsälän kunnan eettiset pelisäännöt

Johdanto	2
1. Eettisten ohjeiden tarkoitus	2
2. Mäntsälän arvot	3
2.1. Turvallisuus	3
2.2. Yhteisöllisyys	3
2.3. Vastuullisuus	3
3. Eettisyyden edistäminen Mäntsälän kunnassa	4
3.1. Johto, esihenkilöt, henkilöstö	4
3.2. Luottamushenkilöt	4
4. Lopuksi	5
LIITE Muistilista some-viestinnän perusasioista	5

Johdanto

Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa. Se kannustaa toimimaan entistä paremmin, avoimemmin ja kestävämmiin ja kiinnittämään huomiota siihen, miten asiat tehdään ja miltä ne näyttävät ulkopuolisen silmissä.

Eettiset pelisäännöt koskevat kaikkea Mäntsälän kunnan toimintaa ja toimijoita: työntekijöitä, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä. Tämä ohjeistus antaa kunnan toimijoille ohjeita eettisen toiminnan edistämiseksi. Eettisillä pelisäännöillä ja niiden mukaisella toiminnalla luodaan osaltaan myös organisaatiokulttuuria.

Eettiset pelisäännöt täydentävät Mäntsälän kunnan muita voimassa olevia ohjeita kuten esimerkiksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Eettisten ohjeiden liitteenä on myös muistilista some-viestinnän perusasioista.

Kunnassa on käytössä myös EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin mukainen ilmoituskanava väärinkäytösten ilmoittamista varten.

Näiden eettisten pelisääntöjen lisäksi kunnassa luonnollisesti noudatetaan hyvää hallintotapaa sekä Kuntaliiton laatimia ohjeistuksia eettisestä ja korruption vastaisesta toiminnasta.

1. Eettisten ohjeiden tarkoitus

Eettisen ohjeistuksen tarkoituksena on edistää hyvää päätöksenteko- ja työkulttuuria Mäntsälän kunnassa. Mäntsälä haluaa olla vastuullinen toimija, jonka päätöksenteko, johtaminen, hallinto ja muu toiminta perustuu yhteisiin arvoihin. Eettisen ohjeistuksen tarkoituksena on tukea arvojen toteutumista arjen tekoina.

Eettiset pelisäännöt on laadittu yhteistyössä luottamushenkilöiden ja johtoryhmän kanssa. Niitä on käsitelty kunnan YT-ryhmässä ja niitä tullaan käsittelemään myös henkilöstön kanssa.

Pelisäännöt antavat ohjeistusta siitä, millaisella toiminnalla ja toimintatavalla edistämme kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisön elinvoimaa. Pelisääntöjen avulla luodaan ja ylläpidetään hyvää toimintakulttuuria Mäntsälässä.

Pelisäännöt on yksi työkalu ja keskustelupohja, jotka on tehty helpottamaan erityisesti eettisesti epäselviä tilanteita. Pelisääntöjen toteutuminen vaatii kaikilta toimijoilta sitoutumista ja arvojen kautta käytävää keskustelua. Tämä edellyttää avointa yhteistyötä luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden välillä.

Jokaisella kunnan toimijalla on tärkeä rooli eettisten pelisääntöjen toteutumisessa. Se vaatii itseohjautuvuutta sekä avoimuutta ja on tärkeää, että pystymme kaikki seisomaan näiden pelisääntöjen ja arvojen takana. Se tarkoittaa myös sitä, että jokainen ottaa vastuun omasta toiminnastaan.

Eettisten pelisääntöjen avulla

- edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisön elinvoimaisuutta
- vahvistetaan kunnan positiivista imagoa

- lisätään toiminnan läpinäkyvyyttä ja ymmärrettävyyttä
- luodaan työhyvinvointia ja -viihtyvyyttä sekä vahvistetaan positiivista työnantajakuvaa
- tuetaan strategian tavoitteiden toteutumista

2. Mäntsälän kunnan arvot

Toiminnan arvot kuvastavat sitä, mitä pidetään arvokkaana ja tavoittelemisen arvoisena. Parhaimmillaan arvot ovat perusteena päätöksille ja antavat taustaa strategisille valinnoille. Mäntsälän kunnan arvot ovat turvallisuus, yhteisöllisyys ja vastuullisuus. Eettiset pelisääntöjen näkökulmasta on tärkeää tunnistaa, mitä arvot tarkoittavat ja miten ne ilmenevät käytännön toimintaperiaatteina.

2.1. Turvallisuus

- Voimme vapaasti esittää mielipiteemme, ja luottaa siihen, että mielipidettämme kunnioitetaan.
- Voimme myös rohkeasti kokeilla uutta, ja myös epäonnistuminen on sallittua.
- Kohtamisissa kunnioitamme jokaista omana itsenään ja kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti.
- Rohkaisemme, arvostamme ja kannustamme toisiamme kaikin tavoin.
- Luomme ja ylläpidämme parasta mahdollista toimintaympäristöä kaikin käytettävissä olevin keinoin.

2.2. Yhteisöllisyys

- Toimimme vastuullisuuden periaatteita noudattaen niin taloudelliset, ympäristölliset, kuin yhteiskunnalliset näkökulmat huomioiden.
- Teemme päätökset parhaaseen mahdolliseen tietoon ja taitoon pohjautuen. Uskallamme toimia ja kannamme vastuun asioista.
- Toimimme ja viestimme avoimesti ja tuomme rohkeasti esiin myös havaittuja epäkohtia.
- Edistämme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta päätöksenteossa ja kunnan palveluiden tuottamisessa.
- Sitoudumme yhteisiin tavoitteisiin ja katsomme samaan suuntaan kehittämisessä.

2.3. Vastuullisuus

- Edistämme ihmisten välistä yhteistyötä ja monenlaisia yhteistyön muotoja.
- Luomme puitteet avoimelle ja rehelliselle vuorovaikutukselle, yhdessä olemiselle ja tekemiselle, sekä sosiaalisille suhteille.
- Kaikki toimintamme perustuu avoimuuteen, luottamukseen ja yhteenkuuluvuuteen.
- Yhteisöllinen toimintakulttuurimme on rohkaisevaa ja positiivista.
- Toimimme aina kuntalaisten etu ja yhteinen etu edellä.

3. Eettisyyden ja hyvän työskentelyilmapiirin edistäminen Mäntsälän kunnassa

Epäasialliselle käytökselle ja kiusaamiselle on nollatoleranssi. Kunnallisessa päätöksenteossa lähtökohtana on asiallinen, tasa-arvoinen ja kunnioittava kohtelu ja käyttäytyminen kaikkia kohtaan. Mäntsälän kunta työnantajana edellyttää työpaikalla asiallista, hyvää käytöstä, eikä hyväksy minäänlaista huonoa kohtelua, kiusaamista, sukupuolista häirintää, ahdistelua tai syrjintää.

Kunnassa hyvän päätöksenteko – ja työskentelyilmapiirin luominen on jokaisen vastuulla niin johdon, esihenkilöiden, henkilöstön kuin myös luottamushenkilöiden. Jokaisella on myös vastuu olla rakentava ja ratkaisukeskeinen. Rooli yhteisön jäsenenä tulee muistaa myös sosiaalisessa mediassa. Toimimme tasa-arvoisesti. Käyttäydymme asiallisesti ja reilusti toisiamme kohtaan emmekä syrji ketään. Arvostamme toistemme työtä. Kunnioitamme toistemme yksilöllisyyttä ja työyhteisöjemme monimuotoisuutta.

Jokaisen velvollisuutena on puuttua epäasialliseen kohteluun tai kiusaamiseen heti. Tämä pätee myös sosiaalisessa mediassa

3.1. Johto, esihenkilöt, henkilöstö

Johto ja esihenkilöt ovat tärkeässä asemassa eettisen toiminnan edistämässä. Johdon ja esihenkilöiden tulee olla perillä siitä, miten eettisesti haastavissa tilanteissa toimitaan. Johdon ja esihenkilöiden vastuulla on selvittää tilanne, jossa on rikottu eettisiä periaatteita.

Siksi on tärkeää huolehtia niin esihenkilöiden kuin henkilöstönkin kouluttamisesta. Avoin keskustelu aiheesta ja viestintä eri kanavissa edesauttavat eettisten pelisääntöjen juurruttamista organisaatiokulttuuriin. Myös se, että pelisäännöt ovat ajantasaiset ja kaikkien saatavilla on tärkeää.

Eettiset pelisäännöt otetaan esiin uuden henkilöstön perehdytyksessä, jotta eettisesti hyväksyttävä toimintatapa olisi selvää alusta pitäen. Jos organisaatiossa kohdataan eettisyyden vastaista toimintaa, esihenkilön vastuulla on selvittää asia.

Henkilöstön vastuulla on ottaa puheeksi ja raportoida havaitsemistaan rikkomuksista. Siksi on tärkeää, että esihenkilö-alaisuus on avointa, jotta asioihin voidaan puuttua ja jo mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Epäilyskin epäasiallisesta tai vastuuttomasta käytöksestä oikeuttaa otamaan asian puheeksi.

3.2. Luottamushenkilöt

Rakennamme jokainen hyvää, arvostavaa ja kannustavaa ilmapiiriä ja keskustelukulttuuria. Käyttäydymme asiallisesti ja kunnioittavasti toisiamme sekä viranhaltijoita ja kunnan työntekijöitä kohtaan. Voimme olla eri mieltä, mutta kunnioitamme toisen osapuolen näkemystä. Kokouksissa puheenjohtaja huolehtii siitä, että kaikki osalliset tulevat kuulluiksi ja huomioonotetuiksi. On luonnollista, että erityisesti luottamushenkilöinä toimittaessa mielipiteet törmäävät ja se voi aiheuttaa voimakkaita tunteita. Näissäkin tapauksissa noudatamme näitä eettisiä pelisääntöjä.

Valtuustoryhmät puuttuvat jäsenensä epäasialliseen käyttäytymiseen tai tilanteet käsitellään ryhmän sisäisesti ja tarvittaessa kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajien kesken. Viime kädessä kunnanhallitus on toimintavelvollinen puuttumaan ja selvittämään

luottamushenkilön epäasiallista käytöstä ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin epäasiallisen käytöksen loppumiseksi

4. Lopuksi

Edellä on käsitelty eettisen toiminnan pelisääntöjä ja sitä, miten eettistä toimintaa voidaan edistää.

On tärkeää, että jokainen sitoutuu omalta osaltaan noudattamaan näitä eettisiä pelisääntöjä.

Eettinen hallinto edellyttää yhteisten pelisääntöjen juurruttamista ja se ei välttämättä tapahdu hetkessä.

Eettisten pelisääntöjen muistilista

- Kunnioitamme muita ja muiden mielipiteitä
- Keskustelemme asioista, sillä keskustelu lisää tietoisuutta ja auttaa ymmärtämään muiden mielipiteitä.
- Olemme avoimia. Avoimuus edistää eettisten pelisääntöjen toteutumista.
- Näytämme esimerkkiä. Omalla toiminnallamme voimme vaikuttaa siihen, miten eettiset periaatteet näkyvät organisaatiossa.
- Annamme palautetta toisillemme kunnioittavalla tavalla.
- Suhtaudumme avoimesti myös kehittämisehdotuksiin ja saatuun palautteeseen mahdollisuuksien parantaa omaa ja yhteistä toimintaa.

LIITE

Muistilista some-viestinnän perusasioista:

- Somekanavissa on käyttöehdot, joita tulee noudattaa.
- Viesti asiallisesti, toisia kunnioittaen. Tee selkeä ero tiedon ja mielipiteen välille.
- Jos edustat työnantajaasi somessa, kirjoita vain vastualueellesi kuuluvista asioista.
- Älä kirjoita someen luottamuksellisista tai salassapitovelvollisuuden piiriin lukeutuvista asioista.
- Jos olet eri mieltä jostakin asiasta, esitä ajatuksesi rakentavasti ja ratkaisuhakuisesti.
- Harkitse, ennen kuin julkaiset viestiäsi. Verkossa julkaistua sisältöä ei voi hallita, sillä viestiä jaetaan ja se voi saada sellaista julkisuutta, jota et olisi toivonut.
- Verkkokirjoituksista ei kannata provosoitua. Perustele näkökantasasi ja vältä toisten syyttelyä. Jos teet virheen, myönnä se ja korjaa virheesi.
- Kollegoja, työnantajaa tai esim. asiakaspalvelutilanteita ei kannata kritisoida somessa.
- Jos julkaiset esim. kuvia tai piirroksia, sinulla pitää olla siihen lupa. (Julkistettua teosta saa siteerata hyvän tavan mukaisesti.)
- Kaikkia asioita ei kannata viedä nettiin tai sosiaaliseen mediaan.

Toimiva nettietiketti tiivistäen:

- Älä julkaise netissä mitään, mitä et voisi laittaa työpaikan tai muun julkisen paikan ilmoitustaululle.
- Kohtele myös somessa muita niin kuin haluaisit itseäsi kohdeltavan.
- Kaikki mitä kirjoitat, pitäisi uskaltaa sanoa myös kasvotusten.
- Vaikka onkin sananvapaus, toista ei saa loukata.
- Kun julkaisee kuvan, jossa näkyy ihmisiä, täytyy kuvassa esiintyvältä kysyä lupa.
- Kun julkaisee piirroksen tai muun teoksen, täytyy sen julkaisemiseen olla lupa.
- Älä ymmärrä tai siteeraa tahallisesti väärin.